

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-831(2) TAIS-24-8338(3)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KURTUVĖNŲ REGIONINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) PATVIRTINIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Siekiant optimizuoti Kurtuvėnų regioninio parko ir jo funkcinio prioriteto zonas bei buferinės apsaugos zonas.

Regioninio parko ribų ir tvarkymo planai nebuvo atnaujinti 14 m., todėl, įvertinus naujausią kartografinę informaciją, tinkamai vertybių apsaugai užtikrinti pateikti siūlymai regioninio parko buferinės apsaugos zonos ir parko vidinių funkcinio prioriteto ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų riboms optimizuoti. Taip pat gamtos, kraštovaizdžio, kultūros vertybių tinkamai būklei užtikrinti numatyti būtinas jų apsaugos kryptis ir priemonės, įvertinti rekreacijos, gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros plėtros poreikius, nustatyti naudojimo būdus ir priemonės išsaugant saugomoms vertybėms.

Regioninio parko, jo funkcinio prioriteto zonų ir buferinės apsaugos zonos ribos visu perimetru tikslinamos siekiant aiškumo, priderinant prie žemės ir miško žemės sklypų bei kultūros paveldo vertybių teritorijų ribų, kelių, vandentakių, žemės naudmenų kontūrų ir kitų aiškių orientyrų.

Šiuo metu Kurtuvėnų regioninio parko plotas — 17 266 ha. Regioniniame parke išskirta 18 draustinių (7 kraštovaizdžio, 4 geomorfologiniai, 1 hidrografinis, 1 botaninis, 2 botaniniai-zoologiniai, 1 telmologinis, 2 genetiniai).

Patikslinus Kurtuvėnų regioninio parko schemą plotas **padidėtų 233,45 ha (1,35 %)** – nuo 17 266 ha iki 17 499,45 ha.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūlomi Regioninio parko ribų pokyčiai:

- šiauriniame parko pakraštyje į Šilkalnių geomorfologinį draustinį įtraukti vientisą reljefo kompleksą sudarantį Žemaitijoje retą Karalmiško erozinį raguvyną (~ 69,9 ha);
- pietinėje parko dalyje prie Vijurkų geomorfologinio draustinio prijungti raiškų Šventupio upelio kanjoninį slėnį su Šventupio ir Dubysos santaka. Prijungiamoje teritorijoje siekiama išsaugoti upių slėnių ir paslėnių kraštovaizdį su Europos bendrijos svarbos buveinėmis, saugomų augalų ir gyvūnų rūšių, ypač šalmutosios gegužraibės (*Orchis militaris*), šarvuotosios skėtės (*Leucorrhinia pectoralis*), didžiojo auksinuko (*Lycaena dispar*), radavietėmis. Prijungiamos teritorijos plotas – ~80 ha;
- vakarinėje parko dalyje prie Ilgos kraštovaizdžio draustinio prijungti Ilgos upelio ir Šaukėnų tvenkinio dalis – svarbų migracinį koridorių ūdroms, varliagyviams, augalams, saugomų rūšių – akiuotojo satyro, šarvuotosios skėtės, smailiasnukės varlės, raudonosios ir baltijinės gegūnės – radavietes. Prijungiamos teritorijos plotas – ~ 29 ha;
- visu regioninio parko perimetru pataisyti techninius nesutapimus: dalis nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių teritorijų ribų, esančių regioniniame parke, nesutampa su parko išorinėmis ribomis, parko ribos kerta žemės sklypų ribas;
- regioninio parko kraštovaizdžių, apžvalgos vietų ir ekologinės kokybės apsaugai išskiriama 10 buferinės apsaugos zonos arealų, iš viso – 1964 ha.

Siūlomi Regioninio parko funkcinio prioriteto zonas pakeitimai:

- išskirti Karalmiško sengirės gamtinį rezervatą, kuris apimtų buveinių apsaugai svarbias teritorijas (toliau – BAST), kurios tikslas yra išsaugoti brandaus spygliuočių miško ekosistemą su visa jos biologine įvairove,

sudarant sąlygas formuotiis sengirei, Europos Bendrijos svarbos Vakarų taigos, Pelkėti lapuočių miškų, Pelkinių miškų buveinės. Numatomas rezervato plotas – 243,63 ha (valstybiniai miškai);

- vietoj ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos numatyti Dubysos aukštupio hidrografinį draustinį. Tikslas – išsaugoti Dubysos aukštupio slėnį su vandens kelio atkarpos tarp Ventos ir Kražantės upių kanalų kompleksu, upės vagos vingius, senvages ir salas, Europos Bendrijos svarbos buveinės, gyvūnų ir augalų rūšis. Draustinis apimtų šias BAST teritorijas: Dubysos slėnį ties Bazilionais ir regioninio parko rytinę dalį. Draustinio plotas – 529,97 ha;
- prie Vainagių kraštovaizdžio draustinio prijungti ~ 150 ha, kuriuose saugomos šios Europos Bendrijos svarbos buveinės: Zolių turtingi eglynai, Pelkėti lapuočių miškai, Aliuviniai miškai;
- siekiant užtikrinti kompleksinę vertybių apsaugą, Dubysos–Ventos perkaso hidrografinio draustinio rūšį ir pavadinimą keisti į Ventos–Dubysos senslėnio kraštovaizdžio draustinį. Šiaurinę draustinio riba tikslinti pagal kultūros paveldo vertybės vandens kelio atkarpos tarp Ventos ir Kražantės upių kanalų komplekso ribą. Konservacinės zonos plotas padidėja ~ 50,5 ha;
- prie Raudos kraštovaizdžio draustinio prijungti kalvas su mitologiniu istoriniu Jurgiškio kalnu (~ 38 ha);
- Targių geomorfologinį draustinį praplėsti pagal Vėžupio aukštupio kraštovaizdžio apylinkės riasą, užtikrinant, kad būtų saugomas visas gamtinis kompleksas (prijungiama teritorija ~ 38 ha);
- prie Pageluvio kraštovaizdžio draustinio prijungti 22 ha Europos Bendrijos svarbos Vakarų taigos buveinės masyvą;
- prie Pabijočių botaninio-zoologinio draustinio prijungti ekologiniu požiūriu vertingą teritoriją (~ 13 ha) su Europos Bendrijos svarbos tipiškais buveinėmis (Šarmingos žemapelkės, Šaltiniuotos pelkės ir Melvenynai) ir saugomų rūšių (raktažolės pelenėlės, daugiamečio patvenio, paprastosios tuklės, siauralapės, raibosios, raudonosios ir baltijinės gegūnių, dvilapio purvuolio) radavietėmis;
- nustatyti naują Mančių, Bubių parko rekreacinio funkcinio prioriteto zoną, praplėsti Bijotės rekreacinio funkcinio prioriteto zoną;
- sumažinti nepasiteisinsią Kurtuvėnų rekreacinio funkcinio prioriteto zoną;
- nustatyti naujas Linartų ir Pašvinės gyvenamojo prioriteto zonas;
- praplėsti Kurtuvėnų gyvenamojo funkcinio prioriteto zoną.

Miško grupių keitimo siūlymai: pagal teikiamus siūlymus II grupės miškų padaugėtų 1675 ha, atsirastų 243 ha I grupės miškų. Sumažėtų III grupės (195 ha) ir IV grupės (1797,6 ha) miškų. Šie miškų grupių pokyčiai užtikrintų parko biologinių vertybių apsaugą.

Kompensacijų poreikis. Žemės ūkio paskirties žemė: Neplanuojama, kad, patvirtinus planavimo schemą ir pakeitus siūlomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, žemės ūkio veiklos subjektai, kurių valdoms bus nustatyti nauji žemės ūkio veiklos apribojimai, gaus mažesnes pajamas iš žemės ūkio veiklos. Regioninis parkas yra kompleksinė saugoma teritorija, kurioje derinamas ūkinis naudojimas ir gamtos bei kultūros paveldo vertybių apsauga. Norint pertvarkyti funkcinio prioriteto zonas, nereikia stabdyti žemės ūkio veiklos, todėl kompensacijos už ūkinės veiklos nutraukimą ir su tuo susijusių nuostolių atsiradimą neskaičiuojamos.

Miškų ūkio paskirties žemė. Patvirtinus planavimo schemą ir pakeitus esamas nustatytas miško grupes pagal pateiktus pasiūlymus, kompensacijos už ūkinės veiklos apribojimus galėtų kreiptis privatūs miškų savininkai, kurių sklypuose siūloma keisti miškų grupę iš IV (ūkinių miškų) į III (apsauginių miškų) ar II (specialios paskirties ekosistemų apsaugos miškų) miškų grupę.

Medynų, kuriuose dėl saugomos teritorijos steigimo ir miškų grupės keitimo turi būti atidėtas pagrindinių kirtimų laikas, t. y. ilginamas medynų nuo kada juos būtų galima kirsti amžius, pagal turimus duomenis apskaičiuota tūrio vertė yra **14 321 165 eurų**.

Prognozuojamas kasmetinių kompensacijų poreikis **per 10 m. laikotarpį apie yra 501 241 Eur**.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Tiesiogiai už planavimo schemos sprendinių įgyvendinimą atsakinga Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija..

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Vadovaujantis Saugomų teritorijų ir Teritorijų planavimo įstatymais bei Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais bei kitais teisės aktais, visuomenė buvo informuota apie teritorijų planavimo dokumento rengimą ir galimybę teikti pasiūlymus bei vėliau susipažinti su pateiktais siūlymais bei juos pagrindžiančia medžiaga. Taip pat rengti papildomi susirinkimai su suinteresuotų institucijų atstovais, į regioninio parko teritoriją patenkančių seniūnių seniūnais, vietos gyventojais. Raštu informuoti žemės sklypų savininkai, kurių žemės sklypai patenka į teritorijas, kuriose siūloma keisti naudojimo statusą, atsiranda papildomi žemės ir kito nekilnojamojo turto naudojimo ar ūkinės veiklos apribojimai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas teiktas derinti Teisingumo ministerijai, Kultūros ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Šiaulių rajono savivaldybei ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai.

Į Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas atsižvelgta.

Kultūros ministerija, Žemės ūkio ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Šiaulių rajono savivaldybė Projektą suderino be pastabų.

Po 2024 m. liepos 23 d. įvykusios tarpinstitucinio pasitarimo projektas papildomai derintas su Finansų ministerija (dėl kompensacijų poreikio visiems šiuo metu parengtiems, tačiau dar nepatvirtintiems saugomų teritorijų dokumentams). Iki šiol, tokio pobūdžio kompensacijas Aplinkos ministerija mokėdavo iš jai skiriamų biudžeto lėšų. Minėti klausimai suderinti su Finansų ministerija.

Projektas pataisytas pagal Vyriausybės kanceliarija Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Antrinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų nėra.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūloma Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMA PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja